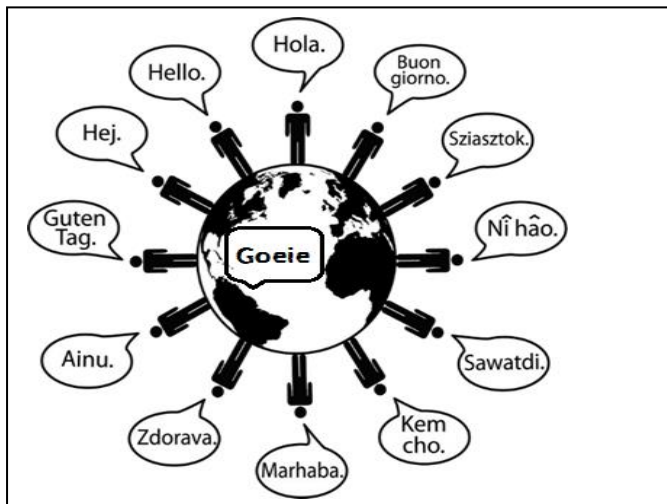

Aanbod Basisonderwijs

Fries en meertaligheid

➤ Fries en meertaligheid:

Nederlands, Fries, Engels, diverse moedertalen. Veel basisscholen omarmen meertaligheid. Bibliotheken Mar en Fean biedt activiteiten, collecties, kant-en-klare lessen die het mogelijk maken meertaligheid in de klas te brengen. In dit document vindt u ons aanbod.

Aanbod Fries en meertaligheid

Inhoud

♦ 1.Voor het team	3
1.1 Workshop ‘Een Frysk / English / Meertalig boek behandelen in de klas’	3
1.2 Tekstloze prentenboeken inzetten.....	3
1.3 Lezingen voor ouders.....	3
♦ 2. Collecties	4
.2.1 Projectcollecties aanvragen	4
2.2 Praat mar toniell.....	4
2.3 Lês en Read	4
2.4 Wurdsnack.....	4
2.5 Voorleestassen	4
♦	
3. Kant en Klare Programma’s	6
3.1. Groep 1 en 2.....	6
3.1.1 Fryske Ferteljas.....	6
3.1.2 Memmetaal	6
♦ 3.2. Groep 3 en 4.....	6
3.2.1. Word Bingo – Wurd Bingo - Woordbingo....	6
3.2.2 Tarari Tararera!.....	6
♦ 3.3 Groep 5 en 6.....	7
3.3.1 Zoek de verschillen	7
3.3.2 Workshop De taal van je hart	7
♦ 3.4 Groep 7 en 8.....	7
3.4.1 Lovely Language Challenge	7
3.4.2 Workshop De taal van je hart	7
♦ 4. Contactgegevens	8

1. Voor het team

1.1 Workshop 'Een Frysk / English / Meertalig boek behandelen in de klas

Een Nederlands verhaal of boek wordt regelmatig voorgelezen in de klas. Maar voorlezen in een andere taal - of als leerling zelf lezen in een andere taal - is vaak nog een uitdaging. In deze workshop leert u op welke manieren u een anderstalig boek in kunt zetten, ook als u de taal zelf niet machtig bent.

1.2 Tekstloze prentenboeken inzetten

In deze workshop leert u enkele werkvormen die u in kunt zetten bij het gebruik van tekstloze prentenboeken van groep 1 t/m 8. In plaats van het aanreiken van taal, in de vorm van een boek of een verhaal, gaan leerlingen aan de slag in hun moedertaal of zelfs in meerdere talen naast elkaar.

Deze workshops (1.1 en 1.2) kunnen gegeven worden als onderdeel van een teamvergadering of studiedag.

1.3 Lezingen voor ouders

Tijdens een ouderavond of koffieochtend brengt een enthousiaste en deskundige leesconsulent bekende en nieuwe meertalige kinderboeken en andere materialen onder de aandacht. Ouders worden voorgelicht over de mogelijkheden en het belang van meertalig lezen en voorlezen. In overleg met de school kan de leesconsulent een lezing op maat verzorgen.

Kosten

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

DVA: € 85,- per workshop

2. Collecties

2.1 Projectcollecties aanvragen

Een projectcollectie is een collectie van boeken over een onderwerp naar keuze. Denk hierbij aan collecties bij *Fryske berneboeken of Engelse prentenboeken*. De grootte van de projectcollectie kunt u zelf aangeven. De collectie moet tenminste twee weken van tevoren aangevraagd worden. Het kan zijn dat er over een bepaald onderwerp weinig boeken beschikbaar zijn.

Kerdoelen: Schriftelijke taal 4 en 9, Frysk en Engels 13, Taalbeschouwing 12

Kosten

DVA: € 0,27 cent per boek per week (maximaal 10 weken)

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

2.2 Praat mar Toaniel!

Bij Praat mar Toaniel! gaan leerlingen op een vrolijke en inspirerende manier met Friestalig toneellezen aan de slag.

Het spelen en lezen van theaterstukken in het Fries prikkelt hen om vertrouwd te raken met het Fries en zelf meer Fries te lezen en te spreken. Er zitten meerdere titels in een collectie om klassikaal te gebruiken.

Kerdoelen: Schriftelijke taal 4 en 9, Frysk 13, Oriëntatie 52

Kosten

DVA: € 0,27 cent per boek per week (maximaal 10 weken)

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

2.3 Lês en Read

Een wisselende collectie Friese en Engelse boeken. Scholen kunnen het hele schooljaar beschikken over wisselende Friese en Engelse titels. De boeken in de kisten geven u telkens opnieuw een impuls om zelf (vaker) voor te lezen en de kinderen vrij te laten lezen in de twee andere belangrijke talen naast de Nederlandse. De boeken, inclusief lessuggesties zijn geschikt voor onder-, midden- en bovenbouw. De huurperiode per schooljaar is drie keer een kist met boeken voor een vastgestelde periode van acht weken.

Kerdoelen: Frysk en Engels 13, 14 en 15, Taalbeschouwing 12

Kosten

DVA: € 175,- per schooljaar

DBOS: € 175,- per schooljaar

2.4 Wurdsnack

Aan de hand van het gedicht Wurdsnack van Sigrid Kingma maken de leerlingen kennis met gedichten in verschillende talen, vormen en over verschillende onderwerpen. Een collectie dichtbundels in verschillende talen wordt bijgeleverd om samen mee aan de slag te gaan.

Kerdoelen: Frysk en Engels 13, 14 en 15 Kunstzinnige Oriëntatie 54, Taalbeschouwing 12

Kosten

DVA: € 40,-

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

2.5 Voorleestassen

Per klas zijn er tien tasjes met daarin twee boeken.

Leerlingen krijgen een tas mee en lezen thuis met hun ouders in deze boeken. Ouders lezen voor en kinderen lezen mee.

Iedere tas bevat een

Nederlandstalig prentenboek

en, indien beschikbaar, een prentenboek in de moedertaal van het kind of een andere taal.

Kinderen wisselen tasjes uit en vertellen gelijk over hun ervaringen. Dit gebeurt ook tussen leerkracht en ouders.

Kosten

DVA: € 2,50 per tas (8 weken)

DBOS: gratis (8 weken)

*Kerdoelen: Frysk en Engels 13, 14 en 15,
Taalbeschouwing 12*

3. Kant en Klare Programma's

3.1. Groep 1 en 2

3.1.1 Fryske Ferteljas

De leesconsulent komt in een prachtig gekleurde jas in de groep op bezoek. De *Ferteljas* staat in het teken van een Fries prentenboek. In de grote zakken van die prachtige jas zitten allerlei voorwerpen verstoppt die gerelateerd zijn aan de inhoud van het

prentenboek. Het boek wordt in het Fries voorgelezen aan de kinderen (met waar nodig een toelichting in het Nederlands). In overleg kan deze activiteit meertalig gemaakt worden.

Duur programma

30 – 45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.1.2 Memmetaal

Tijdens deze les wordt een prentenboek in zowel Nederlands als Fries voorgelezen. De leesconsulent leest in de ene taal voor, de leerkracht in de andere taal. Door vragen te stellen gaan leerlingen beide talen onbewust door elkaar heen gebruiken en is er interactie met en leesbegrip bij de leerlingen. Deze activiteit kan ook met een Nederlands- en Engelstalig boek uitgevoerd worden.

Duur programma

30 – 45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.2. Groep 3 en 4

3.2.1. Word Bingo – Wurd Bingo - Woordbingo

Er wordt een Engelstalig of Friestalig prentenboek voorgelezen. Leerlingen krijgen een bingokaart met daarop enkele Engelse of Friese woorden. Tijdens het voorlezen strepen zij de woorden weg die zij horen. Tijdens het nakijken vertalen we samen de woorden naar het Nederlands.

Duur programma

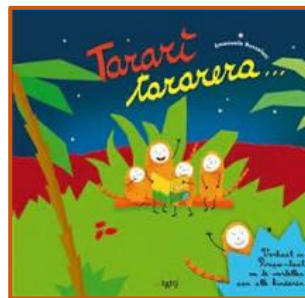
30 – 45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.2.2 Tarari Tararera!

Tijdens deze les leren kinderen over het begrip meertaligheid. De leesconsulent leest een boek voor in een hele vreemde taal en in het begin kun je alleen maar afgaan

op de plaatjes bij het verhaal. In het kringgesprek over dit boek gaan leerlingen associërende woorden bedenken in hun eigen moedertaal of juist een andere taal bij scènes uit het boek. Zo gaat het verhaal steeds meer leven!

Duur programma

30 – 45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.3 Groep 5 en 6

3.3.1 Zoek de verschillen

De leerlingen gaan per tafelgroepje aan de slag met een aantal dezelfde boeken in verschillende talen.

Bijvoorbeeld het boek: De kleine walvis – B. Davies, Ik wil mijn hoed terug – J. Klassen, De Gruffalo – J. Donaldson in het

Nederlands, Fries, Engels en

Arabisch of een andere taal. Per groepje krijgen de leerlingen een werkblad en mogen ze verschillen of overeenkomsten zoeken plus een mooi woord in de verschillende talen.

Duur programma

45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.4 Groep 7 en 8

3.4.1 Lovely Language Challenge

Tijdens deze challenge gaan de leerlingen gedurende zes weken

opdrachten uitvoeren die op de geleverde poster met stickers staan. Deze opdrachten kunnen individueel, in groepjes of klassikaal uitgevoerd worden. Elke opdracht wordt in een fysieke map bijgehouden, als bewijs dat de opdracht goed en zorgvuldig uitgevoerd is. Er wordt in een contract een tegenprestatie vastgelegd tussen leesconsulent en de deelnemende klas.

Duur programma

45 minuten

Kosten

DVA: € 40,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.3.2 Workshop De taal van je hart

Tijdens de workshop worden negen dichtvormen kort en interactief besproken. Daarna

gaan de leerlingen zelf aan de slag. Hoe kun je veel zeggen met weinig woorden en in welke taal kun jij het beste je gevoel uitdrukken? De leerlingen mogen bij het maken van een Elfje, een naamgedicht of een Haiku gebruik maken van Google translate en zijn vrij of ze dat in de taal van hun hart willen schrijven of in hun moedertaal. Aan het einde van de les krijgen de leerlingen een leuke opdracht voor thuis mee: het maken van een taalpaspoort.

Duur programma

60 minuten

Kosten

DVA: € 50,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

3.4.2 Workshop De taal van je hart

Tijdens deze workshop worden negen dichtvormen kort en interactief besproken. Daarna gaan de

leerlingen zelf aan de slag. Hoe kun je veel zeggen met weinig woorden en in welke taal kun jij het beste je gevoel uitdrukken? De leerlingen mogen bij het maken van een vrij vers gebruik maken van Google translate en zijn vrij of ze dat in de taal van hun hart willen schrijven of bijvoorbeeld rondom één of een paar mooie woorden uit de moedertaal.

Duur programma

60 minuten

Kosten

DVA: € 50,- per groep

DBOS: gratis in te zetten in het activiteitenrooster

➤ 4. Contactgegevens

Coördinator Educatieve Bibliotheek

Wiesje Eppinga
w.eppinga@bmf.nl
0513-626675
06-12740987

Leesconsulent	Telefoon	E-mail	Gemeente
➤ Froukje Nauta	06 – 83 80 16 92	f.nauta@bmf.nl	Súdwest-Fryslân
➤ Jildau v/d Wal	06 – 25 00 90 71	j.vanderwal@bmf.nl	Súdwest-Fryslân en Heerenveen
➤ Yvonne Dijkstra	06 – 83 80 16 81	y.dijkstra@bmf.nl	Súdwest-Fryslân
➤ Marloes Landman	06 – 51 80 42 21	m.landman@bmf.nl	Heerenveen en Fryske Marren
➤ Sietie Tijsma	06 – 51 80 32 54	s.tijsma@bmf.nl	Heerenveen
➤ Djûke Elzinga	0513 – 41 20 86	d.elzinga@bmf.nl	Fryske Marren
➤ Ivenka Gerbrandy	06 – 57 31 09 94	i.gerbrandy@bmf.nl	Fryske Marren
➤ Maaïke van Prooijen	06 - 18 50 25 67	m.vanprooijen@bmf.nl	Fryske Marren, Heerenveen en Súdwest-Fryslân
➤ Shirley de Beer	06 – 34 22 08 03	s.debeer@bmf.nl	Súdwest - Fryslân

[instagram.com/read.y](https://www.instagram.com/read.y)

[facebook.com/bibliotheckenmarenfean](https://www.facebook.com/bibliotheckenmarenfean)